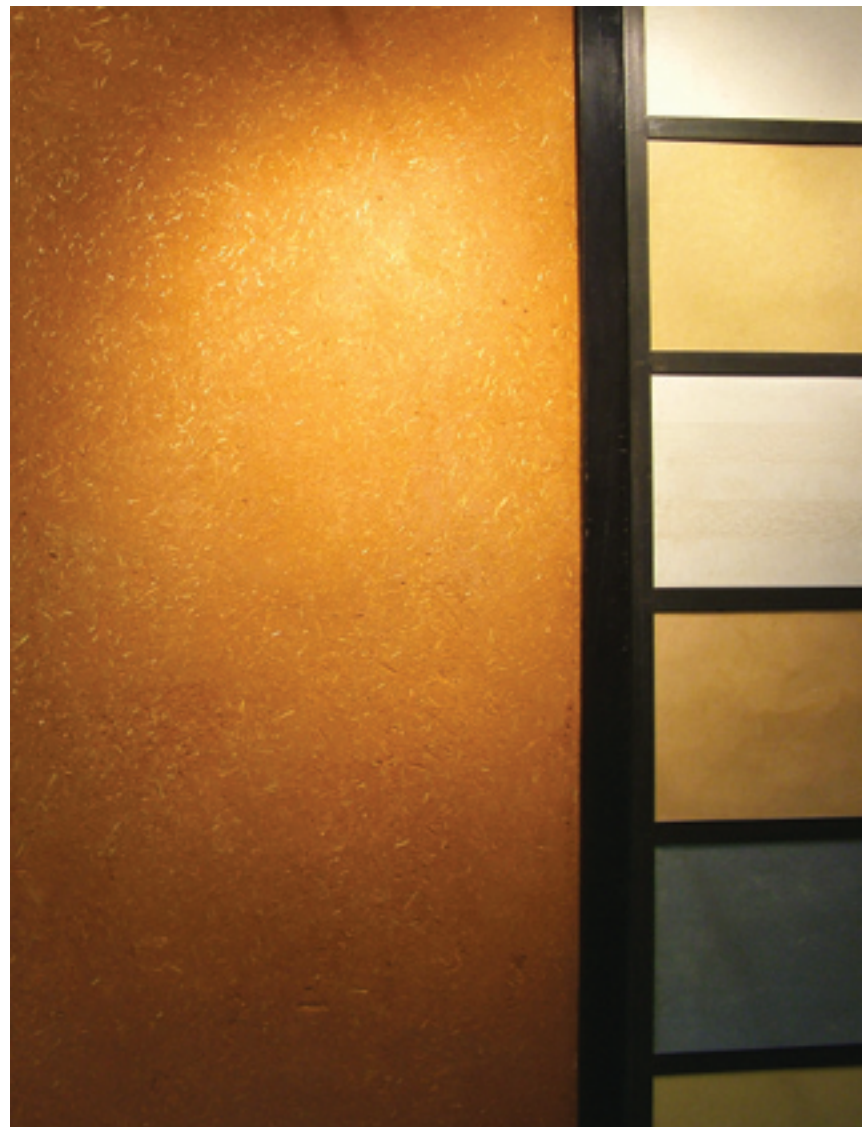

Hliněné omítky

Přírodní materiál s širokou škálou možností zpracování

Hlína je prapůvodní stavební materiál. Pozůstatky prvních hliněných staveb byly nalezeny v Jerichu a pocházejí z doby 8000 let př. n. l. Dnes se z hlíny vyrábí jak nepálené a pálené stavební tvarovky, tak i zdicí malty a omítky, nebo se hlína používá jako hmota, kterou se různými způsoby vytvářejí nosné stěny, nejčastěji pomocí bednění (monolitické konstrukce). Pro časopis Spektra jsou zajímavé zejména omítky. Podrobnější informace předkládá Pavel Kirchner, který se s nimi setkal jak na lipském veletrhu Denkmal, tak při praktických školeních společnosti BASF.

Hliněné omítky mají jak pozitivní, tak i negativní vlastnosti. Jednou z těch kladných je hygroskopie, tzn. schopnost látek vázat vodu, a to jak ve formě plynné, tak i kapalné. Uvedme příklad: Pokud se v místnosti, kde jsou provedeny hliněné omítky, zvýší vzdušná vlhkost, omítky ji absorbují. A naopak, pokud ve stejné místnosti později hodnota vzdušné vlhkosti klesne, omítky vlhkost do prostoru dodá. Je to efekt přirozené klimatizace. Nejpříjemnější je stálá kavitní prostředí. Díky této vlastnosti jsou interiéry s hliněnou omítkou velmi šetrné k člověku a jeho zdraví. Podobnou vlastnost má i sádra, ale z ní nevytvoříme nosnou stěnu. Nevýhodou nepálené hlíny obecně je citlivost na kapalnou vodu. Pokud se však do směsi z nepálené hlíny přidá 5 % cementu, zvýší se pevnost a sníží nasákavost. Dobrým pevnostním aditivem jsou také různá vlákna.

Rozdělení hliněných omítek

1. Omítky dvouvrstvé a třívrstvé s možností ponechání přírodní barevnosti (podle místa těžby hlíny) nebo ošetření krycím hliněným nátěrem.
2. Omítky dekorativní a efektní s původním vzhledem.

První skupina je, co se týče zpracování, vhodná zejména pro firmy (malíře), kteří se zabývají aplikací sádrových omítek. Je to z toho důvodu, že stroje pro nanášení jsou obdobné a technika zpracování klade důraz na preciznost, kterou většinou zedníci nedosahují. U strojního zpracování je navíc ta výhoda, že nemůže dojít k zatvrdnutí směsi ve stroji.

Vzhled dvouvrstevných a třívrstevných hliněných omítek může být různý. Nátěrem jej lze způsobit vápennému štuk, sádrové omítce, nebo se ponechá bez nátěru a tím je zachován ve své přirozené barevnosti a struktuře. Dvouvrstevné hliněné omítky se skládají z jádrové vrstvy a z vrstvy jemné dokončovací. Ta jemná dokončovací je buď s pískem nebo bez něj (podle dodavatele). Třívrstevné jsou obdobné, ale navíc mají takzvaný podstřík, který se aplikuje na podklad jako první.

Zajímavost, která se k hliněným omítkám vztahuje, je článek ze staršího čísla časopisu Spektra, kde jeho autor informoval o nových typech sádrových omítek a psal o nich také jako o příležitosti pro malíře. Dnes je podobná situace s hliněnými omítkami. Firmy, které se zabývají sádrovými omítkami, mají tak další možnost rozšíření své nabídky.

Druhá skupina jsou dekorativní hliněné omítky se zvláštními vzory a povrchy. Jejich barevnost je dána místem těžby nebo případně technologií výroby. Výrobci si dobře zajistili surovinovou základnu, takže jsou schopni stabilně dodávat celou škálu barevných hliněných omítek. Stojí za zmínku, že existují dokonce ložiska, kde lze na jednom místě najít až pět barevných odstínů včetně nazelenalé.

Omítky se dodávají již připravené k použití se správně zvolenou granulometrií. Dekorativní hliněné omítky se většinou již nenatírají krycími barvami. Rozličná škála zpracování poskytuje široké výtvarné možnosti. Například můžeme používat techniky různého nástřiku (systém gotele), ruční strukturování a gletování hladítkem, štětcem zapravovat více odstínů do sebe, používat šablonovací techniky, a to vše s nezaměnitelným vzhledem a příjemným pocitem z materiálu. Při přepracování stačí omítku rozmočit vodou, a můžeme vytvořit naprosto jiný vzor.

Na náš trh dodává hliněné omítky například firma BASF, a to v různých zrnitostech a barevných odstínech včetně pomocných materiálů. Ze školení této firmy jsou také tři použité ukázky aplikací tohoto materiálu.

Pavel Kirchner, xxxxx@xxxxxx.cz

Foto: xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

